

Adnan dr. Silajdžić, redovni profesor, oblast Akaid, tesavvuf i uporedne religije
Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

Rešid dr. Hafizović, redovni profesor, oblast Akaid, tesavvuf i uporedne religije
Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

Enes dr. Karić, redovni profesor, oblast Tefsir
Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

UNIVERZITET U SARAJEVU	
FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA	
Broj	182
dan	24
mjesec	02
godina	2021

VIJEĆU FAKULTETA ISLAMSKIH NAUKA UNIVERZITETA U SARAJEVU

Na osnovu člana 103. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 33/17), člana 201. Statuta Univerziteta u Sarajevu, Odluke Senata Univerziteta br: 01-28-27/20 od 23.12.2020. godine, Saglasnosti Rijaseta, Uprave za obrazovanje i nauku br: 02-03-2-4498-5 od 19.11. 2020. godine, Odluke Vijeća Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu od 10. 02. 2021. godine, Odluke Dekana br: 03-03-2 Elek. sjed.-124/21 od 10. 02.2021. godine imenovani smo za članove Komisije za pripremu prijedloga i izvještaja o izboru jednog nastavnika u zvanju redovni profesor, puno radno vrijeme, na oblast „Akaid, tesavvuf i uporedne religije“. Na konkurs za zvanje redovni profesor, objavljen 26.12.2020. godine u dnevnom listu „Oslobodjenje“ i na web-stranici Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, prijavio se jedan kandidat: prof. dr. Nedžad Grabus.

Na osnovu pregleda prijave i predložene dokumentacije, ocjene znanstveno-istraživačkih radova, pedagoške i profesionalne aktivnosti prijavljenog kandidata, Komisija podnosi Vijeću Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu sljedeći

IZVJEŠTAJ

Nakon uvida u dokumentaciju i obavljenih propisanih procedura u tekstu Izvještaja donosimo najznačajnije činjenice koje su poslužile kao temelj za prijedlog koji Komisija upućuje Vijeću Fakulteta.

1. BIOGRAFSKI PODACI

Kandidat prof. dr. Nedžad Grabus je rođen [REDAKCIJA] Krpeljićima, Travnik (BiH). Osnovnu školu završio je u Gučoj Gori 1983. godine. Gazi Husrev-begovu medresu okončao je 1987. godine. Na Fakultet islamskih nauka u Sarajevu upisao se akademske 1988./1989. Bio je apsolvent akademske 1991./92., ali je uslijed agresije na Bosnu i Hercegovinu, diplomirao akademske 1993./1994. godine. Magistrirao je iz oblasti Akaida 2001. godine, a doktorsku disertaciju na temu „Teorije spoznaje u Akaidu“ kandidat je odbranio 6. 10. 2008. godine na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu. Uporedo sa postdiplomskim studijem na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu odslušao je predavanja i položio sve ispite na postdiplomskom studiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu na Odsjeku za filozofiju u periodu od 1996.-1999. godine.

Od novembra 1994. do marta 1996. godine radio je u Vjersko-prosvjetnoj službi Rijaseta Islamske zajednice u BiH. Od 1996. do 2006. radio je na FIN-u. Odlukama Rijaseta IZ, Sabora i uz suglasnost Nastavno-naučnog vijeća i Upravnog odbora FIN-a angažiran je na poziciji muftije ljubljanskog od 2006. godine. Od 1996. do 2002. godine, bio je asistent na predmetu Akaid na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu. Od septembra do novembra 1997. sudjelovao je na studijskom programu Nansen School u Lillehameru. U januaru 1999. boravio je u Kairu na Univerzitetu Kairo i sudjelovao u programu izučavanja arapskog jezika. Bio je na studijskom boravku na Arizona State University u periodu od januara do maja 2006. godine.

Bio je direktor Kulturno-obrazovnog Zavoda Averroes Ljubljana u periodu od 2008. do 2012. Ponovo vrši dužnost direktora Kulturno-obrazovnog Zavoda Averroes Ljubljana od 9.4.2020. Član je redakcije „Novog Muallima“, Udruženja Ilmijje u BiH. Član je međunarodnog uredničkog vijeća u časopisu „Edinost in dialog“ (Unity and Dialogue), revije za ekumensku teologiju i međureligijski dijalog, Univerzitet u Ljubljani, Teološki fakultet, Enota v Mariboru. Član je Evropskog vijeća vjerskih lidera, potpredsjednik je Svjetske organizacije Religija za mir sa sjedištem u New Yorku i kopredsjedavajući Muslimansko-jevrejskog vijeća vjerskih lidera sa sjedištem u Beču.

Sudjeluje na znanstvenim konferencijama, u javnim debatama o islamu u Evropi na akademskim, diplomatskim i medijskim platformama. Tekstovi i intervjui su mu objavljeni na više svjetskih jezika.

1.1.1. Međunarodni znanstveni skupovi

Nakon izbora u zvanje vanrednog profesora 29.04.2015. do kraja 2020. godine sudjelovao je na više znanstvenih domaćih i međunarodnih konferencija. Ovdje izdvajamo one najvažnije:

1. U organizaciji Vakufske direkcije Islamske zajednice u BiH na konferenciji »O važnosti vakufa«, Sarajevo 27.05.2015.
2. Na međunarodnoj konferenciji u Tetovu u organizaciji Univerziteta u Beču i Univerziteta u Tetovu o temi »Religija i nasilje«, 15. do 18. oktobra 2015.
3. Sudjelovao na znanstvenoj konferenciji o temi »Der Islam un die Christen des Ostens« u organizaciji Instituta za istočne crkve Univerziteta Würzburg u Njemačkoj, 11. do 13.11.2015.
4. Sudjelovao na 12. međunarodnoj konferenciji u Dohi o temi »Međuvjerski dijalog«, 15. do 19.02.2016.
5. U Beču održao predavanje ambasadorima OSCE-a o temi »Vjerska sloboda u pluralnom društvu«, 10.05.2016.
6. Sudjelovao na konferenciji o temi »Napadnuto je otvoreno društvo« u Salzburgu, 04. do 06.09. 2016.
7. Bio predsjednik organizacionog odbora i sudjelovao na konferenciji u Ljubljani, u organizaciji IZ u Sloveniji i Generalne vakufske direkcije iz Kuvajta o temi »Vakufi u državama EU«, 15-16.10. 2016.
8. U Džakarti sudjelovao na međuvjerskoj konferenciji o temi »Kultura mira među religijama«, 30.10. do 04.11.2016.

9. U Sarajevu sudjelovao na konferenciji o temi »Visoko obrazovanje u IZ« u organizaciji Uprave za obrazovanje Rijasetu IZ,

10. U Rimu na Mediteranskom forumu govorio o temi »Iskustvo visokog islamskog obrazovanja u BiH«, 01. do 03.12. 2016.

11. Sudjelovao na konferenciji o temi »Muhammed, a.s., najbolji uzor«, u Medini 15.12.2017.

12. Sudjelovao na konferenciji o temi »Stoljeće Islamske zajednice u Sloveniji« u organizaciji Kulturno obrazovnog zavoda Averroes, Ljubljana 25.10.2017.

13. Sudjelovao na 13. međunarodnoj konferenciji o temi »Međuvjerski dijalog«, u Dohi 23. do 26.02. 2018.

14. Sudjelovao na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji o temi »800 godina suživota« u povodu obljetnice susreta Franje Asiškog i sultana Al-Kamila u Egiptu u organizaciji Univerziteta u Ljubljani, Teološki fakultet , Ljubljana 01. do 03.10. 2019.

15. Sudjelovao na konferenciji o temi »Vjersko obrazovanje na univerzitetima«, Holandija 19.03.2018.

16. U organizaciji Rabite sudjelovao na konferenciji u Mekki, 09. do 16.12. 2018.

18. Sudjelovao na online konferenciji o temi »Islamska zajednica i javnost u organizaciji Uprave za obrazovanje i nauku Rijasetu IZ-e «, 28.11.2020.

1.1.2. Projekti

Uzeo je učešća u sljedećim projektima:

1. U toku 2017. bio je organizator i supervizor projekta »Stoljeće Islamske zajednice u Sloveniji – Stotinu godina džamije u Logu pod Mangratom«. Za tu priliku organizirana je međunarodna konferencija (25.10.2017.) na kojoj su sudjelovali profesori Univerziteta u Ljubljani, Univerziteta u Sarajevu, Univerziteta u Mariboru i Univerziteta u Bihaću.

Znanstveni radovi objavljeni su u Zborniku s recenzijama dr. Enesa Karića, dr. Hilme Neimarlije i dr. Anje Zalta. Glavni i odgovorni urednik je Nedžad Grabus.

2. Sudjelovao je (2018.-2020.) s Izdavačkom kućom Brill u pripremi knjige u kojoj će uz komentare na engleskom biti objavljeni pravni i zakonski dokumenti o islamu u Sloveniji i na slovenskom jeziku. Predviđeno izdanje knjige je 21.05.2021.

3. Od 2008-2020, sudjeluje u izgradnji Muslimanskog kulturnog centra u Ljubljani. Bio je odgovorna osoba od izbora kupovine zemljišta, izbora idejnog projekta na međunarodnom natječaju u suorganizaciji Islamske zajednice u Sloveniji i Općine Ljubljana do konačnog završetka izgradnje 07.02.2020. Svojim znanjem je pomogao arhitektima Bevk-Perović, koji su pobijedili na međunarodnom natječaju između 44 prijavljenja sudionika, realizirati i poboljšati idejno rješenje projekta. Izgradnja projekta je realizirana nakon više od pola stoljeća od podnošenja zahtjeva za izgradnju.

2. ZNANSTVENO- ISTRAŽIVAČKI RAD

Kandidat Grabus dr Nedžad paralelno sa održavanjem nastave neprekinuto se bavi i teorijskim istraživanjima što dokazujemo njegovim doprinosom u izradi 3 autorske knjige i više znanstvenih i stručnih radova čiji spisak prilažemo:

2.1.1. Publicirane knjige

1. *Ljubljanske bajramske hutbe*, Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020.

Institucija Islamske zajednice u Sloveniji značajnije se razvila tek nakon osamostaljenja Republike Slovenije 1992. godine. S obzirom na važnost islama kao velike svjetske religije, posebna pažnja slovenske javnosti usmjerena je na djelovanje Islamske zajednice u Sloveniji. Slovenska TV osigurava redovan termin za bajramske poslanice uoči

Bajrama, kao što posvećuje i posebnu pažnju bajramskim hutbama. Hutbe jesu namijenjene vjernicima, ali je i šira javnost, posebno pratila sadržaje bajramskih hutbi i upoznavala se s djelovanjem i stavovima Islamske zajednice o važnim društvenim pitanjima. Na taj se način razvijao i odnos prema slovenskoj islamskoj zajednici i općenito prema muslimanima u Republici Sloveniji.

Period u kojemu su napisane hutbe najvažniji je period za etabliranje, stasavanje i pozicioniranje Islamske zajednice u širem slovenskom prostoru. U hutbama se govori o temama koje su općenito važne za Islamsku zajednicu kao instituciju i praktično manifestiranje islama u javnom prostoru u demokratskoj državi i društvu. Tu su predstavljeni najvažniji procesi artikuliranja, razvoja i okončanja procesa izgradnje Muslimanskog kulturnog centra u Ljubljani. U bajramskim hutbama govori se o općim i posebnim vjerskim pitanjima važnim za muslimansko vjerovanje i identitet, razvijanju svijesti o važnosti islamske kulture, odgovornosti u djelovanju, ljudskim pravima na slobodno prakticiranje vjerovanja u slobodnom društvu, pravima na izbor načina prehrane u javnom obrazovnom sistemu, o ugrožavanju prava radnika i njihovom iskorištavanju, zakazivanju sistema pravne države u pogledu osiguranja slobodnog manifestiranja vjerske prakse itd. Posebno težak period za djelovanje Islamske zajednice bio je u godinama porasta nesigurnosti u Evropi i svijetu uslijed vojnih sukoba na Bliskom istoku. Ova knjiga svjedoči institucionalno pamćenje i nastojanje da se osnaži Islamska zajednica u svome djelovanju i u afirmiranju misije i poslanja u većinskom kršćanskom okruženju u jednoj sekularnoj modernoj državi koja je članica Evropske unije.

2. *Šejh-Jujino tumačenje temeljnih tema maturidijskog akaida* (Glosa na Karabagijev komentar kaside el-Lamijje), Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020.

Knjiga je rezultat istraživanja djela bošnjačkog alima Mustafe Ejubovića – Šejh-Juje (1651–1707) iz predmeta akaida na osnovu rukopisnog rada pod nazivom (حاشية على شرح القصيدة اللامية للقرباغي) – Glosa na Karabagijev komentar kaside el-Lāmijje.

Šejh-Jujino tumačenje akaidskog učenja na osnovu kaside el-Emali autora Siradžudina Ušija el-Ferganija i komentara kaside autora Muhjudina el-Karabagija predstavlja izuzetno važno akaidsko štivo koje je napisano na klasičnom arapskom jeziku. Kasida Bed'ul-emali predstavlja sažeto maturidijsko akaidsko učenje o najvažnijim akaidskim temama, dok komentari kaside pružaju mjerodavne podatke o djelima kojima su se najčešće koristili profesori i učenici u studiranju i tumačenju nauke akaida.

U knjizi je predstavljena Šejh-Jujina biografija i njegova djela, kasida el-Emali i sadržaj rukopisnog djela. U Šejh-Jujinom djelu ispisan je sadržaj koji je obilježio povijest akaida. Slijedeći stihove kaside, potom Karabagijev komentar i stavove klasičnih akaidskih učitelja, Jujo tumači učenje o tevhidu – jedinstvi Božijoj, učenje o Uzvišenom Bogu, koji je savršen i neizreciv, potvrđujućim i odričućim svojstvima, Božijem govoru i pitanjima koja su važna za islamsko vjerovanje. Svoje učenje predstavlja na tragu Ebu Hanifinog i el-Maturidijevog metodološkog obrasca i nastoji izdvojiti najvažnije poglede slavni učitelja o navedenim pitanjima. Elaborirane su i teme o misiji poslanstva, o eshatologiji, o poretku ashaba po vrijednosti poslije smrti Muhammeda, a.s., vrijednosti hazreti Aiše i hazreti Fatime, neka je Uzvišeni Bog zadovoljan njima. U knjizi se govori i o tumačenju učenja o imanu i kufuru na tragu Ebu Hanifinog učenja. Osim toga, označeni su ajeti i hadisi koji se navode u rukopisu te klasična literatura kojom se koristio Šejh-Jujo u tumačenju kaside el-Emali. Najviše se koristio djelima *Šarhul-Mekasid* Sadudina Taftazanija, djelom *al-Mevakif* Abdurahmana el-Idžija, djelom *el-Muhassal* Fahrudina er-Razija i el-Isfahanijevim djelom *Šerhut-Tavali*. Akaidski diskurs u Jujinom djelu ravnomjerno je potkrijepljen tradicijskim i racionalnim dokazima. Na taj je način osigurao autentičnost i vjerodostojnost svome djelu. Jujo je navođenjem literature i eksplicitnim stavovima potvrdio pripadnost metodološkom obrascu i djelima koja su napisali maturidijski i eš'arijski klasični akaidski učitelji. Na osnovu njegova djela utvrdili smo da je u BiH maturidijska škola bila službena i da je Šejh Jujo potpuno jasan u tom izražavanju. U argumentiranju stavova koristio se i eš'arijskom literaturom i naglašavao povezanost između ove dvije škole u akaidu.

3. *Od „drugoga“ do bližnjega* (eseji o islamu u sekularnoj državi i međureligijskom dijalogu), Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020.

U knjizi pod rečenim naslovom govori se o temama koje su izravno povezane s našim europskim muslimanskim identitetom i načinom razumijevanja islama u sekularnom i demokratskom okruženju. Tekstovi su rezultat promišljanja i propitivanja tema koje su postale dio diskursa o islamu u demokratskim društvima o kojima se raspravlja na akademskom nivou, u političkim krugovima, vladinom i nevladinom sektoru i javnim debatama. Jedan od problema s kojim se svi muslimanski "predstavници" akademskih ustanova ili vjerskih institucija suočavaju u slobodnim društvima nije izazov višeglasja i pluralizma u artikuliranju i izražavanju muslimanskoga pogleda i promišljanja o važnim pitanjima, nego je to problem neslaganja o važnim pitanjima u javnom diskursu i razumijevanja principa slobode iznošenja mišljenja o svim važnim teorijskim i praktičnim pitanjima vjerovanja. Prvi put u povijesti muslimani različitih kulturnih, jezičkih i mezhepskih orijentacija žive u društvu jednakih mogućnosti, društvu slobodnog izražavanja stavova i pogleda, u kojem se mišljenje ne nameće autoritetom vlasti, nego stalnim nastojanjem i dokazivanjem valjanosti i ispravnosti iznesenih pogleda i promišljanja. Muslimansko mišljenje o islamu u Europi pod snažnim je utjecajem nacionalnih i etničkih tumačenja pitanja kao što su iznošenje slobodnog mišljenja i prakticiranje religije, kritička i analitička valorizacija temeljnih ljudskih prava, slobodno izražavanje stavova o organizaciji društva, demokraciji, slobodnom izboru vjerovanja, ljudskim pravima itd. Muslimani u Europi često su kolateralna šteta odnosa evropocentričnog resantimana za dominacijom nad svijetom islama, s jedne strane, i želje značajnog broja država s muslimanskom većinom da kontrolira svoje građane koji žive u Evropi, da utječe na njihovo razumijevanje temeljnih pitanja povezanih s ulogom religije u široj društvenoj zajednici, s druge strane.

2.1.2. Znanstveni i stručni radovi objavljeni u publikacijama koje prate relevantne međunarodne baze podataka

1. „Yüzyıl Bosna-Hersek medreselerinin müfredati ve rolü“, 100. *Yılında imam hatip liseleri sempozyumu*, ur. Recep, Kaymalcan, et.al., Degeler Egitimi Merkezi, Istanbul, (2015), str. 683-692.

U radu je predstavljena uloga vjerskog obrazovanja kroz sistem medresa i prelazak sa tradicionalnog pogleda na obrazovanje s početka 20. stoljeća u Bosni i Hercegovini, zatim problemi organiziranog i institucionalnog vjerskog obrazovanja u 20. stoljeći. Nadalje, u radu se govori i o novim težnjama u vjerskom obrazovanju u demokratskoj državi.

2. „Islamic Experience between the Balkans and the West“, *Islam verstehen – Herausforderung für Europa*, ur. Claudia Schmidt-Hahn, (2015), Univesity of Innsbruck, str. 175-184.

U radu se govori o iskustvu muslimana jugoistočne Europe, posebno muslimana u Bosni i Hercegovini, s pitanjima tumačanje i prilagođavanja teorijskih i praktičnih izazova u svijetu stalnih promjena i etabliranja novih društvenih vrijednosti koje utječu na tradicionalno razumijevanje i življenje religije.

3. „Challenge of otherness in Muslim-Christian relations“, *Ostkirchliche Studien*, br. 65, Ostkirchliches Institut, Wuzburg, (2016), str. 19-31.

U radu se govori o stalnim izazovima s kojima se susreću muslimani u organiziranju dijaloga s predstavnicima kršćana različitih denominacija, od teoloških postulata do pitanja razumijevanja organizirane zajednice i institucionalnih razlika u tumačenju povezanih s temama organizacije društva i eshatoloških pitanja.

4. „Drugost u muslimansko-kršćanskom dijalogu“, *Zbornik radova FIN-a*, br. 20 (2016), str. 77-94.

U radu se govori o pitanjima koja su važna za razumijevanje drugačijih pogleda u muslimansko-kršćanskim odnosima iz teološke perspektive, razumijevanju narativa, etičkome monoteizmu, historijskim okolnostima razvoja islamskoga i kršćanskoga učenja, pravnim i političkim okolnostima u kojima žive musliman i kršćani, te mogućim perspektivama u dijalogu i razvoju odnosa koji nadilaze puku borbu za nadmetanjem i dokazivanjem superiornosti jednoga učenja nad drugim.

5. „Razumijevanje islama u slobodnom društvu“, *Zbornik radova FIN-a*, br. 23. (Prilog, potpisana potvrda dekana FIN-a, prof. dr. Zuhdije Hasanovića).

Rad razmatra pitanja razumijevanja islama u sekularnom i demokratskom društvu. Posebna pažnja posvećena je pitanju razumijevanja metanarativa i dominirajućih koncepata u predstavljanju velikih teoloških ideja kroz neku vrstu natjecanja između tardicionalističkih i modernih pogleda, pokušaja muslimanskih autora da učine relevantnim gledanje na islam, kao sistem vjerovanja, koji je u svojoj suštini ostavio dovoljno prostora i drugim vjerskim obrascima da nastave svoj duhovni kontinuitet i nastojanja zapadnih autora koji islam često svode na geografski fenomen i vjeru koja je u sukobu s ostalim vjerama, posebno kršćanstvom i judaizmom.

6. „Šejh-Jujino tumačenje tema o polaganju računa na Danu suda i Poslanikov, a.s., šefat“, *Zbornik radova FIN-a*, br. 24. (Prilog, potpisana potvrda dekana FIN-a, prof. dr. Zuhdije Hasanovića).

U radu je predstavljeno tumačenje Mustafe Ejubovića – Šejh-Juje (1651-1707) o polaganju računa na Danu suda, užasnim prizorima na Danu suda, posebno su obrađene teme o nadi u Poslanikov, a.s., šefaat za vjernike, pitanje praštanja i kazne na Budućem svijetu.

7. „Die Islamische Gemeinschaft in Slowenien: Geschichte, Organisation, und Verwaltung“, Ost-West, Europäische Perspektiven“, Heft 2, *Renovabis*, Freising, (2017), str. 124-131.

U radu su predstavljene značajni podaci o historijskim okolnostima razvoja IZ u Sloveniji, njevoj misiji, programima i projektima koje je realizirala unutar slovenskog društva. Posebno su obrađena pitanja uloge i značaja vjerskog neformalnog obrazovanja kroz programe IZ.

8. „Izazovi u visokom obrazovanju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini“, *Obrazovanje kadrova Islamske zajednice u Bosni i Hercegovinu - zbornik radova*, urednici Ibrahim Begović i Mustafa Prljača, Islamska zajednica u BiH i El-Kalem, Sarajevo, (2017), str. 29-38.

U radu su predstavljene problemski i suštinski izazovi u akademskom obrazovanju na području islamskih nauka, ulogi organizirane zajednice visokoškolskih ustanova IZ u obrazovnom sistemu IZ i šire društvene zajednice.

9. „Imam Ćamil Avdić – život i djelo“, *Zbornik radova – Dani mevluda i zikra 2017.*, ur. Ilham Puce, Muftijstvo mostarsko, Mostar, (2018), str. 178-181.

U radu je predstavljena uloga imama Ćamila Avdića u tumačenju islama u Ćikakgu i njegovo nastojanje da se na engleskom jeziku organizira počuvanje mladih generacija temeljnim učenjima islama.

10. „Kako razumeti islam v evropski demokratični družbi“, *Stoleteje Islamske skupnosti na slovenskem, Sto let džamije v Logu pod Mangartom*, ur. Nedžad, Grabus, Ljubljana (2018), str. 372-382.

U radu se govori o teorijskim i historijskim pokazateljima razvoja islamskog učenja u Europi s posebnim naglaskom o temama koje se često prešućuju u akademskim krugovima. U evropskom kontekstu postoji više faktora koji utječu na razumijevanje islamskog „pitanja“. To su vanjski, državni faktori koji imaju svoje interese u globalnom svijetu, odnos s državama u kojima muslimani čine većinu ili bilo koji oblik „muslimanske“ vlasti i posebno pitanje osiguravanja ljudskih prava i sloboda muslimana u demokratskim društvima.

11. „Das Verständnis des Islam in einer freien Gesellschaft“, *Islam und religiöser Pluralismus*, Grundlagen einer dialogischen muslimischen Religionstheologie, Theologischer Verlag Zürich, ur. Ernst, Furlinger und Senad, Kusur, Zürich (2019), str. 289-310.

U radu se govori o pitanjima razumijevanja islama u pluralnom društvu, sa posebnim akcentom na autore koji promišljaju o tim pitanjima iz evropske perspektive i koji o tim temama nastoje pronaći adekvatne odgovore na pitanja koja su povezane s razumijevanjem i tumačenjem islama kao vjere koja baštini etičke vrijednosti kao judaizam i kršćanstvo.

12. „Imam u pluralnom društvu“, *Novi Muallim*, XX/78, Udruženje ilmijje, Sarajevo, (2019), str. 14-19.

U radu je predstavljeno pitanje i problem razumijevanja uloge i misije imama u pluralnom društvu, način obrazovanja i stupanje u službu, praktični izazovi u obavljanju imamskog poziva koji je utemeljen na osnovnim izvorima islama. Problematizirano je pitanje razumijevanja različitih društvenih okvira u kojima imam djeluje, predstavljene su klasične definicije o razumijevanju uloge imama i način na koji se u sekularnom i otvorenom društvu razumije uloga duhovnosti.

13. „Šejh-Jujino tumačenja učenja o tevidu-jedinosti Božijoj“, *Novi Muallim*, XXI/82, Udruženje ilmije, Sarajevo, (2020), str. 79-86.

Autor u tekstu govori o učenju o tevidu, jedinosti Božijoj, nauci koja se bavi istinama vjere i suštinskim pitanjima akaida, semantičkim razinama imenice Ilah i značenju najvećeg Božijeg imena Allah, dž.š, kroz klasičnu akaidsku literaturu. Nakon toga u radu se govori o svojstvima Uzvišenog Boga na tragu maturidijskog učenja o potvrđujućim i odričućim svojstvima i njihovom značenju u akaidskom učenju. Predstavljeno je i učenje o Božijem svojstvu Hajat.

14. „Muslimanska vjerska pismenost u pluralnom društvu“, *Novi Muallim*, XXI/83, Udruženje ilmije, Sarajevo, (2020), str. 3-6.

U Europi se svakodnevno postavljaju pitanja integracije islama i muslimana u širu društvenu zajednicu. Ta pitanja se često pojednostavljaju i svode na politički diskurs. U radu su predstavljena pitanja na koji način se razumije uloga vjerskih zajednica u slobodnim društvima, autonomija u tumačenju vjere i akademskom obrazovanju. Analizirano je pitanje akademskog obrazovanja o islamu u Europi i nastojanjima da se „ovlada“ tumačenjem islama bez njegove teološke i etičke komponente.

15. „Vjera ustrajnosti“, *Takvim*, ur. Mustafa Prljača, El-Kalem, izdavački centar Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, (2020), str. 47-54.

O radu se govori o suštinskim elementima islamskog optimističkog pogleda na svijet i razumijevanje uloge vjere u Budući život.

16. „Muslimanski pogled na teološke temelje medverskega dijaloga muslimanov in kristjanov“, *Edinost in dialog- Revija za ekumensko teologijo in medverski dialog*, godina 57, br. 1, Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta, Enota v Mariboru, Inštitut

Stanka Janežiča za dogmatično, osnovno in ekumensko teologiju ter religiologiju in dilaog, Maribor, (2020), str. 169-180.

U radu su predstavljeni islamski pogledi i eshatološka pesrpektiva o vjerskim konceptima koji se spominju u Kur'anu i Sunnetu. Zato je pitanje dijaloga u središtu muslimanskog razumijevanja svijeta kroz popitivanje tema koje su zajedničke sljedbenicima monoteističkih religija, posebno na području etičkoga monoteizma.

4. NASTAVNO-PEDAGOŠKI RAD

Nakon što je diplomirao na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu sa visokom prosječnom ocjenom i iskazanim velikim interesom za izučavanje Dogmatike (akaida), kandidat prof. dr Nedžad Grabus izabran je za asistenta na oblast *Akaida, tesavvufa i uporednih religija*. Asistentske vježbe je izvodio na predmetima „Rane škole kelama“, „Savremene akaidске teme“, „Učenja judaizma i kršćanstva“. U zvanje predavača izabran je 2002. godine, a u zvanje docenta 02. 12. 2009. godine, na osnovu saglasnosti Senata Univerziteta u Sarajevu. U zvanje vanrednog profesora izabran je 29.04.2015. Na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu angažiran je na I, II i III ciklusu studija iz oblasti akaida, tesavvufa i uporednih religija.

Angažiran je u prvom ciklusu studija na predmetima »Uvod u nauku akaida«, »Savremene akaidске teme«, »Rane škole Akaida«, „Učenje judaizma i kršćanstva“, „Šiizam“, „Klasični akaidски tekstovi“. Istovremeno na master studiju držao je nastavu Modula o Međureligijskom dijalogu. Predavao je na drugom ciklusu studija na Univerzitetu u Ljubljani, Teološki fakultet, u akademskoj 2018/2019. godini područje o islamu u okviru predmeta „Monoteizmi, na odsjeku Religiologija i etika. Sudjelovao je u komisijama za odbranu master i doktorskih radova na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Teološkom fakultetu Univerziteta u Ljubljani i Islamskom pedagoškom fakultetu Univerzitet u Bihaću. Bio je mentor Samedu Omerdiću koji je doktorirao 24.06.2020. na FIN-u iz oblasti Akaida, mentor Bajramu hfz. Dizdareviću koji je odbranio master 23.09.2020. iz

iste oblasti, te komentor master rada Sadžidi Jukan na Islamskom pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću kojeg je odbranila 03.05.2018.

U svom dosadašnjem nastavno-pedagoškom radu prof. dr. Nedžad Grabus je stekao zapaženo pedagoško iskustvo te postigao dobre rezultate u komunikaciji sa studentima. Zalagao se za didaktičko-tehničko inoviranje izvođenja nastave iz oblasti Akaida, tesavufa i uporednih religija.

Komisija ocjenjuje rad kandidata u nastavnom procesu visoko profesionalnim i adekvatnim zahtjevima studijskih programa odnosno studenata, a naročito naglašava bogatu i vrijednu međunarodnu suradnju koju je ostvario u dosadašnjem stručnom i znanstveno-istraživačkom radu.

MIŠLJENJE I PRIJEDLOG KOMISIJE

Nakon što smo pažljivo proučili biografiju kandidata koji se prijavio na Konkurs, nastavno-znanstveni i pedagoški rad na osnovu čega se vrši izbor jednog kandidata u zvanje nastavnika na oblast „Akaid, tesavuf i uporedne religije“, te dokumentaciju koju je dr Grabus priložio uz prijavu na Konkurs, Komisija konstatira sljedeće:

- a) Kandidat dr Nedžad Grabus uz prijavu je priložio sve potrebne dokumente za izbor u zvanje redovni profesor u skladu sa uvjetima utvrđenim Konkursom od 26. 12. 2020. godine.
- b) Na temelju uvida u dostavljene dokumente kandidata dr Nedžada Grabusa Komisija je konstatirala da kandidat ispunjava sve uvjete za izbor u zvanje **redovni profesor** na oblast „Akaid, tesavuf i uporedne religije“.

Pored prethodno navedenih formalnih uvjeta koje Konkurs podrazumijeva, članovi Komisije posebno ističu da kandidat dr Nedžad Grabus ima bogato iskustvo u nastavnom

procesu na predmetima iz oblasti „Akaid, tesavuf i uporedne religije“. Komisija je utvrdila da je kandidat prof. dr Nedžad Grabus u periodu od izbora u zvanje vanredni profesor ostvario zapaženo akademsko, nastavno-stručno i istraživačko unapređenje u svim sadržajima i oblicima propisanim normativnim aktima za unapređenje u više nastavno-znanstveno zvanje. Izvođenjem nastave, učešćem u svim oblicima nastavnoga procesa, inoviranjem nastavnih i pedagoških metoda i svojim ljudskim kvalitetima i odnosu prema studentima kandidat je značajno doprinio obrazovanju studenata iz matične oblasti. U svojim znanstvenim i stručnim radovima kandidat obrađuje veći broj veoma važnih i aktuelnih tema iz naznačene oblasti odnosno predmeta, što potvrđuju radovi s pozitivnim međunarodnim i domaćim recenzijama, njegova učešća na međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim skupovima, znanstveno-istraživački projekti u kojima je učestvovao.

Na temelju prethodno izloženih činjenica koje se odnose na rezultate postignute u nastavnom, pedagoškom, znanstvenom i istraživačkom radu, Komisija jednoglasno zaključuje da kandidat dr Nedžad Grabus ispunjava sve uvjete predviđene Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Statuta Univerziteta u Sarajevu za izbor u zvanje redovni profesor na oblast „Akaid, tesavuf i uporedne religije“, u punom radnom vremenu.

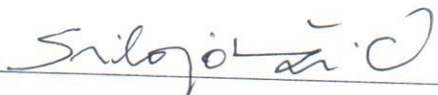
Na temelju naprijed iznesenog Komisija je suglasna u ocjeni da kandidat **Grabus dr Nedžad** u dosadašnjem zvanju vanredni profesor, ima sve stručne kvalifikacije, kao i znanstveno-istraživačke i pedagoške kvalitete i odgovarajuće reference na temelju kojih ispunjava zakonske uvjete i kriterije za izbor u zvanje **redovni profesor** na oblast **AKAID, TESAVVUF I UPOREDNE RELIGIJE**, te predlaže Vijeću Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu izbor Grabusa dr Nedžada u predloženo zvanje sa punim radnim vremenom.

ČLANOVI KOMISIJE

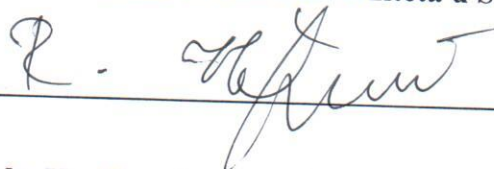
Adnan dr. Silajdžić, redovni profesor, oblast Akaid, tesavvuf i uporedne religije

Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

_____

Rešid dr. Hafizović, redovni profesor, oblast Akaid, tesavvuf i uporedne religije

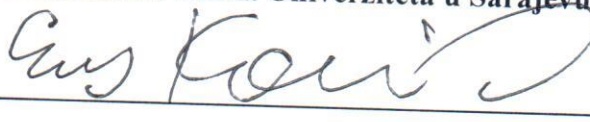
Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

_____

Enes dr. Karić, redovni profesor, oblast Tefsir

Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

_____

Sarajevo, 24. 02. 2021. godine